

Josep Masana / Viatge a Olot / Cicle Rera l'ull de vidre I tu, què t'has cregut?

Josep Masana

Josep Masana, 1892-1979.
Centre d'Art Santa Mònica.
Barcelona, abril-juny 1994.

El Centre d'Art Santa Mònica acull, dins el marc de la Primavera Fotogràfica, una exposició antològica de Josep Masana, fotògraf nascut a Granollers que endegà en certa forma la transformació de la fotografia publicitària industrial, mentre ho compaginava amb un treball molt més personal al voltant de la fotografia del cos, amb un aire clàssic de ressonàncies mediterrànies.

Josep Masana ja fou objecte d'atenció de la Primavera Fotogràfica l'any 1984, en una exposició realitzada a l'Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya i al 1985 al Cercle Cultural de Granollers. Poques coses quedarien a dir després d'aquestes exposicions, després dels textos dels respectius catàlegs, i sobretot, enfront d'un corpus tan reduït de material fotogràfic que ha sobreviscut.

Els seus inicis de retratista el dugueren a aconseguir un domini de la llum que s'adeia amb el triomf com a fotògraf de persones, i que traduïa expressivament en fotografies més personals. Això, lligat a la seva afició al cinema, fa que moltes vegades les seves il·luminacions recordin aspectes expressionistes amb els jocs de llum. El vessant d'experimentador fotogràfic queda també recollit en la seva obra, quan recupera el procés de fotografia a color Flexichrome i crea unes imatges suggerido-

Josep Masana, 1892-1979.
Centre d'Art Santa Mònica.
Barcelona, April-June 1994.

Within the framework of the Primavera Fotogràfica event, the Centre d'Art Santa Mònica is housing an antological exhibition of Josep Masana, a photographer born in Granollers (near Barcelona) who, to a certain extent, guided the transformation of industrial publicity photography while combining it with much more personal work on photography of the body, with a classical air with Mediterranean overtones.

Josep Masana was previously a subject of attention in the 1984 Primavera Fotogràfica, in an exhibition held at the Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya and in 1985 at the Cercle Cultural de Granollers. Little remains to be said after these exhibitions, after the texts of their respective catalogues and, above all, faced with such a reduced corpus of photographic material that has survived.

His beginnings as a portraitist led him to achieve a mastery of light that added to his triumph as a photographer of people and that he transformed expressively into more personal photographs. This, linked with his interest in cinema, on many occasions makes his lighting reminiscent of expressionist aspects of playing with light. The facet of photographic experimentalist also appears in his work when he recovered the Flexichrome colour photography process and created some suggestive

res i ricament treballades, o quan es presenta a l'exposició de fotografies de l'Exposició Internacional de Barcelona de 1929.

L'exposició presentada al Centre d'Art Santa Mònica es compartimenta en quatre apartats força definits: la seva tasca de retratista professional, tant de personatges anònims com d'artistes de teatre, ocuparia les dues primeres; la tercera emmarcaria el seu treball amb el cos en una línia propera als fotògrafs pictorialistes, i la quarta està formada per la fotografia publicitària, on assumeix les funcions de tot un equip de publicitat per crear unes imatges i tipografies innovadores.

L'exposició d'aquest patrimoni s'inscriu dins l'apartat Patrimoni i homenajes, a través del qual aquesta Primavera incideix de forma més punyent en la necessitat de recuperar d'una vegada aquells fons que dibuixen la nostra història fotogràfica ■

and richly worked images, or when he was presented in the exhibition of photographs at the 1929 Barcelona International Exposition.

The exhibition shown at the Centre d'Art Santa Mònica is divided up into four strongly defined sections. His work as a professional portraitist, of both anonymous people and of theatre artists occupies the first two. The third embraces his work with the body along lines comparable with pictorial photographers and the fourth is made up of publicity photography, where he takes on the functions of a whole publicity team to create novel images and typographies.

The exhibition of this heritage is included in the section Heritage and Homage, through which this Primavera focuses more penetratingly on the need to recover once and for all those foundations of our photographic history ■

Rafel Torrella

Joan Vidal i Ventosa

Viatge a Olot. Fotografies que preserven la memòria.

Museu Comarcal de la Garrotxa. Olot, abril-maig 1994.
Museu d'Història de la Ciutat.
Barcelona, juny-agost 1994.

Com a mesura de protecció davant la presumible destrucció de la Guerra Civil espanyola, l'any 1936 la Generalitat de Catalunya i la Junta

Journey to Olot. Photographs that preserve the memory

Museu Comarcal de la Garrotxa. Olot, April-May 1994.
Museu d'Història de la Ciutat.
Barcelona, June-August 1994.

As a measure of protection in the face of the probable destruction of the Spanish Civil War in 1936 the Autonomous Government of Catalonia and

de Museus de Barcelona varen decidir de traslladar els fons artístics dels museus barcelonins, juntament amb d'altres col·leccions confiscades, a la ciutat d'Olot, on varen ser emmagatzemats fins a la celebració a París l'any 1937 d'una exposició d'art medieval català al Jeu de Paume i, després, al castell de Maisons-Laffitte. El periple d'aquestes obres d'art es pot recordar ara en les imatges de l'exposició *Viatge a Olot*, la constància gràfica de les accions empreses per a la salvaguarda del patrimoni artístic durant la Guerra Civil.

Les fotografies de Joan Vidal i Ventosa integren el bloc més ampli i també el més interessant de l'exposició. Ell va encarregar-se de captar les operacions d'emmagatzemat a Barcelona de les peces incautades, el posterior carregament i trasllat per carretera fins a Olot i les dependències habilitades per la Comissaria de Museus a la casa Solà-Morales i a l'església de Sant Francesc. Ens trobem davant d'unes imatges que, a banda del seu valor històric i documental indiscutible, sobresurten com a productes híbrids, a mig camí entre el fotoperiodisme al qual haurien de pertànyer donat el seu objectiu i la fotografia d'objectes d'art que s'emmarca en les necessitats documentals dels museus. Vidal va treballar com solia fer-ho des de feia anys als museus de Barcelona, amb plaques de vidre i emulsions de gelatinobromur, uns materials i una tècnica que estan en consonància amb unes imatges on preval l'estatisme per damunt de la immediatesa dels fets. Aquelles fotografies inèdites varen quedar guardades com a testimoni silent a l'antic Arxiu de Clixés Fotogràfics dels museus de Barcelona.

La propaganda i la divulgació (d'un altre signe, és clar) haurien d'esperar al 1939 quan, un cop instaurat el règim franquista, les fotografies de Carlos Pérez de Rozas (també presents a l'exposició) varen difondre a través de les pàgines de *La Vanguardia* el retorn d'aquell patrimoni artístic i la seva paradoxal interpretació. Com recull Mercè Vidal al catàleg de *Viatge a Olot*, les

the Barcelona Museums Board decided to transfer the works of art from the Barcelona museums, together with other confiscated collections, to the city of Olot (near Girona). Here they were stored until the bolding in Paris, in the year 1937 of an exhibition of Catalan medieval art at the Jeu de Paume and later at the Maisons-Laffitte castle. The meanderings of these works of art can now be recalled in the pictures of the exhibition. Journey to Olot, the graphic record of the actions undertaken to safeguard the artistic heritage during the Civil War

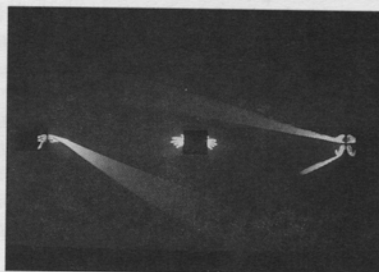
The photographs by Joan Vidal i Ventosa make up the largest and also most interesting block in the exhibition. He was entrusted with recording the storage operations in Barcelona of the items seized, their subsequent loading and carriage by road to Olot and the premises put in order by the Museums Commission in the Solà-Morales house and in the church of Sant Francesc. We find ourselves contemplating some pictures that, aside from their undoubted historical and documentary value, stand out as hybrid products, half way between photographic journalism to which they should correspond in view of their purpose, and the photography of works of art that falls within the museums' documentary necessities. Vidal worked, as he had been used to doing for several years in the Barcelona museums, with glass plates and bromide gelatine emulsions. These materials and the technique are consonant with pictures in which aesthetics prevail over the immediacy of the facts. These unpublished photographs were left in store as mute witnesses in the former Archives of Photographic Cliches of the Barcelona Museums.

The propaganda and publicising (obviously of another colour) had to wait until 1939 when, once the Franco Government was installed, the photographs by Carlos Pérez de Rozas (also represented in the exhibition) diffused, through the pages of La Vanguardia, the return of that artistic heritage and its paradoxical interpretation. As Mercè Vidal recalls in the catalogue of Journey to

imatges anaven acompanyades del lema. "La perseverancia sin par de nuestro Gobierno ha devuelto a España buena parte de los tesoros que los rojos robaron a la Nación" ■

Olot, the pictures were accompanied by the slogan. "Our Government's unparalleled perseverance has returned to Spain a large part of the treasures the Reds stole from the Nation" ■

Montserrat Gustà

Daniel Canogar

D. Canogar, N. Canal, E. Weiss, J. Ribalta, B. Scott.

Cicle Rera l'ull de vidre. I tu, què t'has cregut? Imatges que podrien ser

Març-maig 1994
Sala d'Exposicions de l'Ajuntament de Mataró
Museu Comarcal del Maresme.

D. Canogar, N. Canal, E. Weiss, J. Ribalta, B. Scott.

Behind the Glass Eye cycle. Seeing or Believing. Pictures that Might Be.

March-May 1994
Sala d'Exposicions de l'Ajuntament de Mataró
de Museu Comarcal del Maresme.

Tot assumint la definitiva normalització de la creació fotogràfica dins les variants disciplinàries de l'art contemporani, el Patronat Municipal de Cultura de Mataró va presentar el treball de cinc creadors que tenen en el suport fotogràfic un mitjà comú per a la recerca individualitzada de noves "varietats" visuals.

Amb el títol *Rera l'ull de vidre* el treball de Daniel Canogar Núria Canal i Erich Weiss, ofereix tres visions sobre la dualitat confrontada entre la imatge fotogràfica i la realitat material. La mirada introspectiva de Daniel Canogar centrada en una part del cos —les mans, fotolits en blanc i negre, que es projecten a les parets a través de la llum— vehicula una presència incorporada, que omple l'espai generant distorsions en les formes contingudes als cubs de metacrilat que tenen en la mateixa llum l'energia física i conceptual de la seva presència. Un treball fet expressament per a la sala de

Ajuntament de Mataró que és, sens dubte, una de les mi-

Presuming the definitive standardisation of photographic creation within the disciplinary variants of contemporary art, the Municipal Cultural Board of Mataró (near Barcelona) has exhibited the work of five creators who, in photographic support, employ a medium in common for individualised experiments with new visual "variations"

Under the title of Behind the Glass Eye the work of Daniel Canogar Núria Canal and Erich Weiss presents three views of the duality encountered between the photographic image and the material reality. Daniel Canogar's introspective look, centred on one part of the body —hands, photoliths in black and white projected by light on the walls— provides the vehicle for an incorporeal presence filling the space, generating distortions in the shapes contained inside plexiglass cubes, holding in the light itself the physical and conceptual energy of their presence. A work expressly produced for the Mataró Town Council's Hall and is, without doubt, one